

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

IČ: 68081758

Sídlo: Čechyňská 363/19, 602 00 Brno

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2014



Rozsáhlá výstava Velká Morava a počátky křesťanství seznámila odborníky i nejširší veřejnost s unikátními středoevropskými nálezy období raného středověku. Slavnostní zahájení proběhlo 28. 11. 2014 v brněnském Paláci šlechtičen, v roce 2015 bude výstava prezentována také v Císařské konírně Pražského hradu a na Bratislavském hradě.

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 10. června 2015

Radou pracoviště schválena dne: 19. června 2015

V Brně dne 19. června 2015

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště: doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.

jmenován s účinností od: 1. června 2012

Rada pracoviště zvolena dne 12. prosince 2011 ve složení:

předseda:

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.)

místopředseda:

PhDr. Lumír Poláček, CSc. (Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.)

členové:

doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc. (Moravské zemské muzeum Brno)

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.)

Ing. Petr Škrdla, Ph.D. (Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.)

Dozorčí rada jmenována dne 3. dubna 2012 ve složení:

předseda:

doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc. (Historický ústav AV ČR, v. v. i.)

místopředseda:

prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc. (Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.)

členové:

prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc. (Filosofická fakulta Masarykovy university)

prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DrSc. (Archeologický ústav SAV, Nitra)

prof. PhDr. Petr Sommer, CSc., DSc. (Centrum medievistických studií, Praha)

b) Změny ve složení orgánů:

Akademická rada Akademie věd ČR na svém 20. zasedání dne 15. července 2014 uvolnila doc. PhDr. Radomíra Vlčka, CSc., z funkce předsedy Dozorčí rady Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., s tím, že zůstane členem Dozorčí rady do konce svého funkčního období, tj. do 30. dubna 2017. Předsedou Dozorčí rady Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., pak jmenovala současně prof. PhDr. Petra Sommera, CSc., DSc., a to do konce jeho druhého funkčního období, tj. do 30. dubna 2017.

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

Podstatný podíl jeho aktivit v řízení pracoviště tvořilo zabezpečení, organizační zajištění a supervize při rozšiřování a obnově prostorových kapacit ústavu a materiálního vybavení. Plně uvést do provozu a dovybavit se podařilo nový objekt výzkumné základny v Mikulčicích - Trapíkově, dále úspěšně zakončit rekonstrukci budovy ústředního ústavního pracoviště na ul. Čechyňská 363/19 v Brně a zahájit organizačně náročné stěhování celého ústavu do těchto rekonstruovaných prostor. Dále koordinace vědeckých projektů s širokým zapojením a působností (Magna Moravia, NAKI apod.), v roce 2014 pak zejména realizace a organizace rozsáhlé výstavy „Velká Morava a počátky křesťanství“ i doprovodných vědeckých, popularizačních i společenských aktivit. Zabezpečení a organizační záštita realizace vědecko-naučného a popularizačního projektu „Archeologický park Pavlov“. Řízení výzkumných prací v rámci třetího roku řešení programu výzkumné činnosti ústavu na léta 2012–2017, personální obměna a doplnění vědeckých i technických středisek na pracovišti.

Rada pracoviště:

V průběhu roku se uskutečnila tři řádná jednání Rady Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (ve dnech 25. února, 26. června a 4. prosince 2014). Schválen byl rozpočet instituce pro rok 2014, projednána a schválena byla účetní uzávěrka a Výroční zpráva Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., za rok 2013. V rámci jednání bylo průběžně sledováno plnění rozpočtu, se zaměřením na náklady spojené s probíhajícími stavebními pracemi; sledováno bylo rovněž zajištění provozu nových pracovišť. Dále proběhlo schválení kandidatury prof. PhDr. Zdeňka Měřinského, CSc., pro volbu do Akademického sněmu AV ČR pro funkční období 2014–2018 (kandidát z řad významných domácích vědců). Při hlasováních per rollam byly projednány změny zřizovací listiny Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. – Dodatek č. 2, kterým se v čl. II, odst. 1 mění sídlo ARÚB a dále čl. III, odst. 2, v němž se upřesňuje a rozšiřuje předmět hlavní činnosti ústavu. Projednány byly rovněž návrhy výzkumných projektů připravených pracovníky instituce pro Grantovou agenturu ČR (celkem bylo předloženo 5 projektů s očekávaným plněním od 1. ledna 2015).

Dozorčí rada:

Jednala na třech zasedáních (15., 16. a 17.) ve dnech 7. března, 30. května a 5. prosince 2014, další aktuální záležitost projednána per rollam (hlasování č. 22, realizované k 29. říjnu 2014). Jednotlivá stanoviska:

Usnesení k udělení předchozího písemného souhlasu dle ustanovení § 19, odst. 1, písmeno b) zákona č. 341/2005 Sb., v platném znění:

- k vypovězení nájemní smlouvy o pronájmu nebytových prostor v lokalitě Brno, Královopolská 147, uzavřené dne 3. 5. 2007 s Ústavem přístrojové techniky AV ČR, v. v. i., jako pronajímatelem;

- k uzavření Smlouvy o dílo s a. s. Moravostav Brno, vybranou výběrovým řízením

dne 7. 3. 2014 jako zhotovitel na akci „Stavební úpravy objektu na ul. Čechyňská 363/19 – II. etapa“ na rok 2014;

- k rozšíření objektu ústavu v Brně na ul. Čechyňská 363/19 o zástavbu dvorního traktu v navržené 1. projektové variantě;

- k uzavření Dodatku č. 1 ke Smlouvě o nájmu pozemku, uzavřené dne 17. 6. 2013 s Regionálním muzeem v Mikulově, p. o., jako nájemcem, ve věci nájmu pozemku p. č. 5655/1 v k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic;

- k uzavření Smlouvy o převodu přípojky VN a trafostanice, spolu se Smlouvou o zřízení věcného břemene, kterou by ARÚB jako převodce na a. s. UVR Mníšek pod Brdy, a. s., jako nabyvatele převedl vlastnické právo k přípojce VN a stožárové trafostanici se všemi součástmi a příslušenstvím, umístěnými na části pozemků p. č. 2093/2 a 2095/3 v k. ú. Mikulčice (součást nové výzkumné základny ústavu Mikulčice – Trapíkov);

- k uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene s panem Jaroslavem Sečkařem (bytem Polní 642, 691 02 Velké Bílovice), který jako výlučný vlastník pozemku p. č. 2095/3 v k. ú. Mikulčice touto smlouvou zřídí ve prospěch ARÚB z věcného břemene služebnost inženýrské sítě – přípojky VN k výše uvedenému pozemku (součást nové výzkumné základny ústavu Mikulčice – Trapíkov);

- k uzavření Smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene s E.ON Distribuce, a. s., zastoupenou E.ON Česká republika, spol. s r. o., v obou případech se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, 370 49 České Budějovice, za účelem umístění distribuční soustavy – nadzemní vedení VN na pozemku p. č. 5655/2, 5655/1 v k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic, obec Pavlov, okr. Břeclav (Archeopark Pavlov).

Dozorčí rada dále:

- projednala a vyjádřila se k návrhu Výroční zprávy ústavu za rok 2013;

- projednala a schválila příslušná stanoviska Rady, zapracovaná do textu Výroční zprávy pracoviště za rok 2013 dle § 19, odst. 1 b) a i) a dále odst. 3 zákona č. 341/2005 Sb.;

- projednala a vyjádřila se k hospodářskému výsledku ústavu za rok 2013 a k jeho rozdělení, včetně příslušné účetní závěrky a Zprávy nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2013, spolu s příslušným dopisem auditora, a vzala na vědomí účetní závěrku i zprávu nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2013, včetně příslušného znění uděleného výroku auditora;

- projednala a schválila konečnou podobu Zprávy o činnosti Rady za rok 2013 (i jako podklad pro vyplacení odměn členům Rady);

- v intencích směrnice Akademické rady AV ČR č. 6/2007 projednala hodnocení manažerských schopností ředitele ústavu jako podklad pro vyplacení jeho roční odměny;

- projednala a vyjádřila se k návrhu rozpočtu pracoviště na rok 2014, vzala jej na vědomí a schválila stávající rozdělení jednotlivých položek rozpočtu;

- projednala výběr auditora účetní závěrky pracoviště pro rok 2014 a seznámila se s

návrhem příslušné smlouvy se společností BETA Audit, spol. s r. o., výběr auditora na rok 2014 schválila;

- vzala na vědomí průběžné zprávy doc. dr. P. Kouřila a doc. dr. R. Vlčka o postupu rekonstrukce domu č. 363/19 na ul. Čechyňské v Brně a o zahájení provozu výzkumné základny ústavu v Mikulčicích (lokalita Trapíkov), stejně jako o aktuálním vývoji realizace vědecko-edukativního projektu "Archeopark Pavlov";

- v souladu s § 19, odst. 1, písm. e) zákona č. 341/2005 Sb., v platném znění, projednala, vyjádřila se a souhlasila s návrhem změny zřizovací listiny ústavu Dodatkem č. 2, kterým se mění v čl. II, odst. 1 sídlo ARÚB a v čl. III, odst. 2 se upřesňuje a rozšiřuje předmět hlavní činnosti ústavu;

- projednala a po diskusi vzala na vědomí změny ve Spisovém a skartačním řádu ústavu, související s přechodem spisové služby ARÚB do elektronické podoby;

- v souvislosti se zahájením provozu ubytovacích kapacit v budově ústavu v Brně na ul. Čechyňská 19 a na výzkumné základně ARÚB v Mikulčicích schválila navrženou cenu 253,- Kč za 1 osobu na 1 noc, s možnou úpravou po specifikaci provozních nákladů.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

Dodatkem č. 2 (č. j. KAV-1554/P/2014 ze dne 1. 9. 2014) byla Zřizovací listina Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., ve znění dodatku č. 1 ze dne 27. 9. 2007, změněna takto:

1. V článku II odstavci 1 se slova „Královopolská 147, PSČ 612 00“ nahrazují slovy „Čechyňská 363/19, PSČ 602 00“.
2. V článku III odstavci 2 se slova „v oblastech pravěkých a raných dějin“ nahrazují slovy „v oblasti dějin“.
3. V článku III odstavci 2 se na konci textu věty šesté doplňují slova „včetně poskytování ubytování svým zaměstnancům a hostům“.
4. V článku IV odstavci 1 se slova „oprávněný jednat jménem“ nahrazují slovy „oprávněn zastupovat“.

III. Hodnocení hlavní činnosti:

Základní výzkum byl v souladu se záměry "Programu výzkumné činnosti na léta 2012–2017" nadále koncentrován na okruh vybraných stěžejních témat starších evropských či světových dějin. Více výzkumných projektů přitom v roce 2014 završily monografické výstupy nebo tematické sborníky. Studium paleolitu a paleoetnologie se soustředilo na počátky mladého paleolitu střední Evropy, významné mladopaleolitické a mezolitické kulturní komplexy, stejně jako na vlastní evoluci rodu Homo. Pozornost byla dále věnována určitým klíčovým úsekům mladšího pravěku (pozdní doba kamenná, mladší doba bronzová, halštatské období). V oblasti dějin severního Podunají v římské éře se výzkum zabýval římskými mocenskými aktivitami, sídelními strukturami na pomezí římské říše a příslušným přírodním prostředím, pro dobu stěhování národů se jednalo o problematiku kulturních a

etnických změn, spjatých s politickomocenským vývojem. Předmětem zájmu archeologie středověku pak byly důležité aspekty poznání mikulčického hradiště (keramika a její datační průkaznost, hospodářské zázemí, výzkum říčních koryt a jejich přemostění), stejně jako mladších politických center Moravy 10. a 11. století (Přerov, Brno). Nezbytným se nadále ukázalo využití moderních přírodovědných metod, stejně jako interdisciplinární spolupráce v rámci mezinárodních týmů.

Z nejdůležitějších publikačních výstupů vědecké činnosti:

Svoboda, J. A.: Předkové. Evoluce člověka (s úvodními kapitolami M. Macholána). Praha: Academia, 2014. 480 s.

Kniha shrnuje na prahu 21. století dosažené poznatky o lidské evoluci z pohledu paleoantropologie, od prvních hominidů po anatomicky moderního člověka. Do svého výkladu však integruje informace dalších vědních disciplín, zejména evoluční biologie, ale i geologie kvartéru, paleoekologie a paleoetnologie. Text bohatě doprovází originální autorské kresby a fotografie.

Škrdla, P., Rychtaříková, T., Eigner, J., Bartík, J., Nikolajev, P., Vokáč, M., Nývltová Fišáková, M., Čerevková, A., Knotková, J.: Mohelno-Plevovce: Lokalita osídlená v průběhu posledního glaciálního maxima a pozdního glaciálu. Archeologické rozhledy 66, 2014, 243–270.

Úvodní publikace výzkumu nově objeveného sídliště Mohelno –Plevovce z pozdních fází mladého paleolitu. Geograficky i kulturně výjimečná lokalita naznačuje možné vazby k severnímu Černomoří.

Svoboda, J., Novák, J., Novák, M., Sázelová, S., Demek, J., Hladilová, Š., Peša, V.: Paleolithic / Mesolithic stratigraphic sequences at Údolí samoty and Janova zátoka rock shelters (North Bohemia), Archäologisches Korrespondenzblatt 43, 2013, 469–488.

Souborné týmové vyhodnocení výzkumů paleolitických a mezolitických sídlišť v oblasti severočeských pískovců, s důležitými poznatky k dobovým sídelním strategiím a přírodnímu prostředí.

Kopacz, J., Přichystal, A., Šebela, L., Lithic Chipped Industry of the Young Eneolithic in Moravia and Czech Silesia. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014. 185 s.

Monografie vedle nálezového katalogu přináší celkové hodnocení kamenné štípané industrie kultur mladého eneolitu střední Evropy (Morava: kultury jevišovická a bošácká, české Slezsko: kultura kulovitých amfor; nálezy bošácké kultury z východočeských Obědovic).

Juchelka, J.: Lužická kultura v českém Slezsku. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014. 341 s.

Monografie na základě analýzy hmotné kultury poprvé komplexně vyhodnocuje osídlení českého Slezska lidem lužické kultury mladší a pozdní doby bronzové a starší doby železné. Publikuje široké spektrum nálezů ze zkoumaných pohřebišť i sídlišť, obsahuje ale také kompletní katalog lokalit v tomto důležitém kontaktním území mezi Podunajím a Pobaltím.

Komoróczy, B., Vlach, M., Hüssen, C.-M., Lisá, L., Lendáková, Z., Groh, S.: Projekt interdisciplinárního výzkumu římských krátkodobých táborů ve středním Podunají. In:

Komoróczy, B., ed., Sociální diferenciace barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů (Archeologie barbarů 2011). Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014, s. 341–367.

Studie je věnována interdisciplinárnímu výzkumu římských krátkodobých vojenských táborů na barbarském území severně od středního Dunaje. Nastihuje základní charakteristiky pramenné báze, obecné metodologické přístupy k tématu a vědecké otázky, aktuálně řešené kolektivním mezinárodním projektem. Jako modelový případ prezentuje dílčí výsledky výzkumů římského tábora u obce Charvátská Nová Ves na jihu Moravy.

Tejral, J.: Reevaluated but still enigmatic - the Roman site at »Burgstall« (okr. Brno-venkov/CZ). In: Nickel, C., Scholz, M., Röder, M., edd., Honesta Missione. Festschrift für Barbara Pferdehirt. Mainz: Römisch-Germanisches Zentralmuseum 2014, 221–248 (Monographien des Römisch-Germanischen Zentralmuseums 100).

Studie shrnuje současný stav výzkumu opevněného komplexu na výšině »Burgstall« u Mušova. Nové objevy zde naznačují složitější, možná vícefázový vývoj a rozčlenění areálu do více chronologicky a funkčně odlišných segmentů.

Tejral, J.: The connections between the region north to the Danube and northern Europe. Some aspects of ethnic and social identity of the fifth century elites. In: Khrapunov, I., ed., Inter ambo maria: Northern barbarians from Scandinavia towards the Black Sea. Kristiansand: Dolya 2013, 383–408.

Příspěvek k poznání kulturních a etnických kontaktů elit 5. století v prostoru severního Podunají se severoevropským prostředím.

Poláček, L., Grabungen im Bereich der ehemaligen Flussarme in Mikulčice. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014. 111 s.

Přehledné vyhodnocení dosavadních výzkumů říčních ramen a příslušných stavebních konstrukcí v rámci mikulčického raně středověkého hradiště.

Poláček, L. et al., The Mikulčice River Archaeology. New interdisciplinary Research on the Bridge No. 1. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014. 153 s.

Týmová publikace nového interdisciplinárního výzkumu zaniklého říčního ramene a raně středověkého mostu v rámci mikulčické sídelní aglomerace.

Mazuch, M.: Velkomoravské keramické okruhy a tzv. mladší velkomoravský horizont v Mikulčicích. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2013. 180 s.

Publikace analyzuje dvě výrazné skupiny keramiky vrcholné a pozdní fáze osídlení velkomoravského hradiště v Mikulčicích v druhé polovině 9. a na počátku 10. století. Na základě rozboru nálezů v severním podhradí pak předkládá hypotézu o násilném zániku mikulčického hradiště někdy na počátku 10. století, snad v souvislosti s maďarským vpádem.

Hladík, M.: Hospodárske zázemie Mikulčíc. Sídelná štruktúra na strednom toku rieky Morava v 9. – 1. polovici 13. storočia. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2014. 353 s.

Práce publikuje výsledky výzkumu, jehož cílem bylo rekonstruovat obraz sídelní struktury v hospodářském zázemí časně středověké centrální aglomerace Mikulčice-Valy a pozici tohoto prostoru v širší oblasti středního toku Moravy.

Poláček, L., Mazuch, M., Hladík, M., Krupičková, Š.: Between Science and Show – on the State of Research and Presentation of the early medieval Power Centre in Mikulčice (Czech Republic). In: von Carnap-Bornheim, C., ed., Quo vadis? Status and Future Perspectives of Long-Term Excavations in Europe. Neumünster/Hamburg 2014, 179–209. Bilanční zhodnocení současného stavu výzkumu a prezentace dlouhodobě zkoumaného velkomoravského centra v Mikulčicích.

Kouřil P., Gryc J.: Hradiska 10.–12. století na severní Moravě a v českém Slezsku. In: Moździoch, S., Czapla, K., Chrzan, K., edd., Funkcje grodów w państwach wczesnośredniowiecznej Europy Środkowej. Społeczeństwo, gospodarka, ideologia, Wrocław – Głogów 2014, 99–172.

Obsáhlá sumarizace možného vývoje opevněných lokalit v soustavně sledovaném území severní poloviny Moravy v velkomoravském období a za moravských přemyslovských knížat.

Procházka, R.: Přerov a Brno, příklady rozdílné dynamiky vývoje hradů 11.–12. století na Moravě. In: Chrzan, K., Czapla, S., Moździoch, S., edd., Funkcje grodów w państwach wczesnośredniowiecznej Europy Środkowej. Społeczeństwo, gospodarka, ideologia. Wrocław – Głogów 2014, 227–255. Publikace k dějinám opevněných center 11. – 12. století na Moravě a jejich přerodu ve vrcholně středověká města.

Dejmal, M., Lisá, L., Fišáková Nývltová, M., Bajer, A., Petr, L., Kočár, P., Kočárová, R., Nejman, L., Rybníček, M., Sůvová, Z., Culp, R., Vavřík, H.: Medieval Horse Stable; The Results of Multi Proxy Interdisciplinary Research, PLOS ONE 9/3, 2014, 1–12.

Interdisciplinární, nové přírodovědné metody aplikující studie k problematice chovu koní ve vrcholném středověku, využívající unikátní nálezové situace hradu ve Veselí nad Moravou.

Publikace vydané na pracovišti roku 2014:

Ústavem vydané monografie:

- Hladík, M., Hospodárske zázemie Mikulčíc. Sídlná štruktúra na strednom toku rieky Morava v 9. – 1. polovici 13. storočia. Brno 2014. 353 s. ISBN 978-80-86023-44-1

- Juchelka, J., Lužická kultura v českém Slezsku. Brno 2014. 341 s. ISBN 978-80-86023-42-7

- Juchelka, J., Lužická pohřebiště ve Vlastovičkách u Opavy. Brno 2014. 128 s. ISBN 978-80-86023-35-9

- Komoróczy, B. (ed.): Sociální diferenciace barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů (Archeologie barbarů 2011) (Social Differentiation of Barbarian Communities in the Light of New Grave, Settlement and Recovered Finds – Barbarian Archaeology 2011). Brno 2014. 470 s. ISBN 978-80-86023-25-0

- Kopacz, J., Přichystal, A., Šebela, L., Lithic Chipped Industry of the Young Eneolithic in Moravia and Czech Silesia. Brno 2014. 185 s. ISBN 978-80-86023-41-0
- Kouřil, P., ed., Cyrilometodějská misie a Evropa – 1150 let od příchodu soluňských bratří na Velkou Moravu. Sborník z konference, Velehrad, Mikulčice, 13.–17. 5. 2013. Brno 2014. 380 s. ISBN 978-80-86023-50-2
- Kouřil, P., ed., Great Moravia and the Beginnings of Christianity. Catalogue of Exhibition. Brno 2014. 520 s. ISBN 978-80-86023-54-0
- Kouřil, P., ed., The Cyril and Methodius Mission and Europe – 1150 Years Since the Arrival of the Thessaloniki Brothers in Great Moravia. Conference proceedings, Velehrad, Mikulčice, 13.–17. 5. 2013. Brno 2014. 380 s. ISBN 978-80-86023-51-9
- Kouřil, P., ed., Velká Morava a počátky křesťanství. Katalog výstavy. Brno 2014. 520 s. ISBN 978-80-86023-56-3
- Mazuch, M., Velkomoravské keramické okruhy a tzv. mladší velkomoravský horizont v Mikulčicích. Brno 2014. 180 s. ISBN 978-80-86023-39-7
- Poláček, L., Grabungen im Bereich der ehemaligen Flussarme in Mikulčice. Brno 2014. 111 s. ISBN 978-80-86023-62-5
- Poláček, L. et al., The Mikulčice River Archaeology. New interdisciplinary Research on the Bridge No. 1. Brno 2014. 153 s. ISBN 978-80-86023-60-1
- Sázellová, S., Hupková, A., Mořkovský, T., eds., Mikulov Anthropology Meeting. Brno 2014. 189 s. ISBN 978-80-86023-46-5

Ústavem vydaná periodika:

- Škrdla, P., ed., Přehled výzkumů 54-1, 2 (2012). Brno 2014. 210 + 303 s. ISSN 1211-7250
- Škrdla, P., ed., Přehled výzkumů 55-1, 2 (2013). Brno 2014. 214 + 276 s. ISSN 1211-7250
- Měřínský, Z., Kouřil, P., ed., Archaeologia historica 39/2014/1, 2. Brno 2014. 761 pp. ISSN 0231-5823

Další specifické informace o pracovišti

Akademií věd ČR vyčleněné finanční prostředky umožnily v roce 2014 dále výrazně zlepšovat materiální a prostorové zázemí ústavu. Významně pokročila stavební obnova a adaptace objektu na ul. Čechyňská 19 v Brně jako sídla brněnského ústředí ústavu, na nové výzkumné základně v Mikulčicích bylo instalováno vybavení laboratoří a proběhly některé dokončovací práce. Zahájena byla realizace významného vědecko-edukativního projektu „Archeologický park Pavlov“, prezentujícího nejširší veřejnosti výsledky soustavných odkryvů pracoviště na lokalitách lovců mamutů v Dolních Věstonicích a Pavlově, před započatím zemních

stavebních prací proběhl na místě projektované expoziční budovy archeoparku záchranný archeologický výzkum. V rámci generační výměny vědeckých týmů došlo k ukončení některých pracovních smluv, nadále se počítá s přijetím 2–3 nových pracovníků na základě vypsání výběrového řízení. Významné výsledky přinesly i v roce 2014 záchranné výzkumy, na ohrožených archeologických nalezištích prováděné v intencích ustanovení § 22, odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (Krnov, Opava, Pavlov). Tyto aktivity rozšiřují pramennou základnu zkoumaných témat, umožňují aplikovat nové metodické postupy a ochraňují archeologické kulturní dědictví České republiky.

Uplatnění výsledků v praxi:

Unikátní rozsáhlá výstava Velká Morava a počátky křesťanství nabízí nejširší veřejnosti, odborníkům i poučeným zájemcům více než 1 400 exponátů z období středoevropského raného středověku. Jedná se přitom převážně o nejcenější archeologické nálezy z Čech, Moravy, Slovenska, Rakouska a Polska, z nichž mnohé mají status národní kulturní památky a nebyly ještě nikdy vystavovány. Výstava prezentuje originály artefaktů z významných hrobových celků z velkomoravských center i periferie a názorné rekonstrukce těchto pohřbů, hmotové rekonstrukce vybraných velkomoravských kostelů, zhotovené unikátní technologií pryskyřičných odlitků, dále 3D vizualizace velkomoravských kostelů (interiérů i exteriérů) a další atraktivní předměty z každodenního života raného středověku, které patří k nejcenější části historického kulturního dědictví naší země. Akce, organizovaná za spolupráce s Moravským zemským muzeem v Brně tak významně přispívá k budování historického, duchovního a kulturního povědomí, udržování a rozvíjení kulturních tradic a evropské a národní kulturní identity, seznamuje nejširší veřejnost s vědeckým poznáváním počátků české státnosti a raných mocenskopolitických útvarů střední Evropy. Jde o součást Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní identity NAKI 2012-2015 (poskytovatel Ministerstvo kultury ČR, identifikační kód DF 12P01OVV010, partnerská organizace Moravské zemské muzeum Brno). Exponáty výstavy zpřístupňuje rovněž obsáhlý, v české a anglické verzi vydaný katalog (viz výše, v publikační činnosti ústavu).

Termínování výstavy: Brno, 28. 11. 2014 – 28. 2. 2015, Palác šlechticů (Moravské zemské muzeum); Praha, 17. 4. – 28. 6. 2015, Císařská konírna (Správa Pražského hradu); Bratislava, 7. 8. – 1. 11. 2015, Bratislavský hrad (Slovenské národné múzeum).

Mezi důležité aktivity ústavu náležely i v roce 2014 záchranné archeologické výzkumy, realizované na základě ustanovení § 22, odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Záchranné akce rozšiřují pramennou základnu na pracovišti zkoumaných témat, umožňují prakticky ověřovat nové metody terénní archeologické exkavace a dokumentace a přispívají k záchrance a ochraně archeologického kulturního dědictví.

Roku 2014 bylo uzavřeno nebo realizováno celkem 35 dohod o provedení záchranného archeologického výzkumu podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Od podzimu roku 2013 do podzimu roku 2014 tak kupříkladu probíhal záchranný archeologický výzkum realizovaný v předstihu před výstavbou východní části severního silničního obchvatu Opavy (zadavatelem Ředitelství silnic a dálnic ČR). V rámci archeologických prací, které se uskutečnily na katastru Opavy – Kateřinek, byla zachycena trojice nových, svým kulturním zařazením velmi

zajímavých pravěkých lokalit. Šlo o dvě sídliště, kultury kulovitých amfor a lengyelské kultury/nálevkovitých pohárů a lužické kultury, a jedno unikátní pohřebiště ze závěru eneolitu (epišňurový kulturní komplex). Na dvou místech byly rovněž registrovány aktivity převorské kultury z doby římské. Vyhodnocení a publikace výzkumu bude značným přínosem pro poznání pravěkého osídlení českého Slezska, zejména v pozdní době kamenné. Výsledky výzkumu budou publikovány jednak předběžně v ústavním časopisu Přehled výzkumů, jednak monograficky v rámci ústavní publikační řady Spisy, popř. v některém odborném periodiku (např. Památky archeologické).

Pro orgány státní a místní správy a samosprávy, další instituce, podnikatelské subjekty i soukromníky vypracoval Referát archeologické památkové péče v roce 2014 v písemné formě 1320 odborných expertíz a vyjádření. Přijato bylo dále celkem 945 ohlášení stavební činnosti na území s archeologickými nálezy ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, které ústav dále distribuoval jednotlivým oprávněným archeologickým organizacím k realizaci záchranných archeologických výzkumů. K nejzávažnějším řešeným případům náleželo porušení výše citovaného zákona ze strany stavebníka při budování výstavby v letních měsících roku 2014 na k. ú. Měnin u Brna, kde byla stavebními zemními pracemi zničena valná část důležité pravěké archeologické lokality, zkoumané Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., ve svých expertízách vypracovaných pro Policii ČR podrobně právně specifikoval pochybení ze strany stavebníka, odhadl škodu způsobenou Jihomoravskému kraji a navrhl možný postup řešení. Obdobné expertízy byly zpracovány též pro potřeby Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Stavebního úřadu MěÚ Rajhrad a Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Spolupráce s vysokými školami a dalšími tuzemskými institucemi:

Pracoviště při řešení celé řady témat základního výzkumu dlouhodobě a účinně kooperuje s vysokoškolskými výzkumnými týmy. Jmenovat lze kupř. spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity na projektu OPVK CZ1.07./2.3.00/20.0181 – „FITEAMP“ – Formování mezinárodního týmu pro výzkum evoluční antropologie moravských populací. Ústav se podílí také v pozici spoluřešitele na projektu GA ČR GAP504/13/08169S "Před neolitem" (spolu s Univerzitou Karlovou, Jihočeskou univerzitou a Západočeskou univerzitou), zabývajícím se vlivem klimatických změn v meziodobí po poslední době ledové na dobové lidské populace. Úspěšně byl dále završen grant „Mosty 9. století v Mikulčicích – říční archeologie a paleoekologie“, s širokým interdisciplinárním zapojením Katedry archeologie Univerzity Konstantína Filozofa v Nitře a Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity. Ve společném výzkumném kolektivu s Ústavem geologických věd Přírodovědecké fakulty brněnské Masarykovy university byla rovněž zakončena jedna důležitá dílčí etapa poznávání kamenných štípaných industrií mladého eneolitu ve střední Evropě (srov. výše monografii J. Kopacze, A. Přichystala a L. Šebely v publikačních aktivitách ústavu).

Pracovníci ústavu se podíleli na přípravě studentů a na další vědecké výchově na univerzitách a vysokých školách České republiky v rámci programů historických věd, geologie a biologie na Masarykově univerzitě, Karlově univerzitě, Slezské univerzitě, Univerzitě Palackého, Západočeské univerzitě a Univerzitě Hradec Králové. V jednotlivých bakalářských, magisterských a doktorských programech odpřednášelo 7

výzkumných pracovníků ústavu v letních semestrech 2013/2014 a zimních semestrech 2014/2015 celkem 1052 hodin (496, resp. 556 hodin), a to v 49 semestrálních cyklech přednášek, seminářů či cvičení. Deset zaměstnanců ústavu se podílelo na práci universitních pracovišť vedlejšími úvazky. V roce 2014 v doktorandském studiu pokračovali 4 pracovníci ústavu, 1 z nich studium absolutoriem úspěšně ukončil. Dalších 5 pracovníků ústavu bylo naopak školiteli 14 doktorandů zejména z jiných institucí.

Oboustranně velmi dobré výsledky vykazovaly i v roce 2014 pětidenní praktické pracovní kurzy „Archeologie v praxi“, určené pro studenty historických oborů Pedagogické fakulty Masarykovy university, s cílem seznámit je s praktickou pracovní náplní činnosti ústavu a zapojit zájemce do zvolených pracovních postupů, zvl. v archivu, knihovně, laboratořích a oddělení archeologické památkové péče (vždy letní a podzimní semestr akademického roku).

Ústav byl zúčastněn rovněž na vzdělávání středoškolské mládeže, jak přednáškami (celkem 28 hodin), tak organizováním a hodnocením soutěží středoškolské odborné činnosti. Z dalších akcí šlo kupř. o exkurze a populárně-odborný výklad pro studenty Gymnázia Řečkovice v Brně o paleolitických památkách jižní Moravy v archeologické expozici Dolní Věstonice (dr. M. Novák, 3. a 5. 6. 2014); nebo o popularizační přednášku dr. M. Nývltové Fišákové pro učitele základních a středních škol v rámci programu pro pedagogy přírodovědných předmětů PLUS (Projekt 5P+; CZ.1.07/1.3.48/02.0043; OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost). Přírodovědecká fakulta University Karlovy, Praha, 26. 11. 2014).

Četné přednášky odezněly v rámci vzdělávání veřejnosti. Ze zahraničních prezentací lze jmenovat přednášku „Paläoanthropologie Mährens – von den Neanderthalern bis zum Gravettienzeitlichen Menschen. Neue Erkenntnisse aus Grabungen in Mladeč, Dolní Věstonice, Pavlov, Předmostí und Petřkovice“, přibližující rakouským posluchačům nové poznatky o vývoji člověka ve starší době kamenné na základě výzkumů moravských lokalit (prof. dr. J. Svoboda, 30. 4. 2014, Vídeň, Naturhistorisches Museum; pořadatelem Freunde des Naturhistorischen Museums Wien). Domácí fórum oslovily kupříkladu přednášky „Zajímavosti ukryté na dně přehrady: výzkum lokality Mohelno – Plevovce“, seznamující zájemce s objevem důležité, nově zjištěné lokality ze starší doby kamenné (Ing. dr. P. Škrdla, 8. 1. a 4. 11. 2014, Třebíč, Mohelno; pořadateli Museum Vysočiny Třebíč a Úřad městysu Mohelno). Přednáška „Římané a Germáni na našem území“ referovala o aktuálním stavu výzkumu zásahu antické římské říše na teritoriu českých zemí (dr. B. Komoróczy, 29. 9. 2014, Opava, Radnice – Sál purkmistrů; pořadatelem Opavská kulturní organizace, p. o.). Přednáška „Velkomoravské centrum Mikulčice ve světle nových archeologických objevů“ přiblížila veřejnosti výsledky a význam nových odkryvů ústavu pro poznání velkomoravského hradiště v Mikulčicích (dr. M. Mazuch, 13. 3. 2014, Staré Město u Uherského Hradiště, pořadatelem Slováké museum Uherské Hradiště).

Popularizační a propagační činnost:

- výstava Velká Morava a počátky křesťanství (Brno, 28. 11. 2014 – 28. 2. 2015, Moravské zemské muzeum – Palác šlechticů; Praha, 17. 4. – 28. 6. 2015, Pražský hrad – Císařská konírna; Bratislava, 7. 8. – 1. 11. 2015, Slovenské národné múzeum – Bratislavský hrad; podrobnější informace viz výše).

- Evoluce člověka a život lovců mamutů podle výzkumů na jižní Moravě: cyklus reportáží České televize, představující výsledky dlouholetých výzkumů ústavu na lokalitách pod Pavlovskými vrchy (ČT Hyde park – civilizace, Toulavá kamera, ČT 24; prof. dr. J. Svoboda).

- Týden vědy a techniky Akademie věd ČR 2014: Brno, obchodní galerie Vaňkovka, přednáškový sál Moravského zemského muzea; 12. – 13. 11. 2014. Expoziční prezentace ústavu, spolu s pěti vstupy pro Český rozhlas, přednáškami a dnem otevřených dveří (12. 11. 2014).

- Festival vědy v Brně: Brno, Hvězdárna a planetárium; 12. – 13. 9. 2014. Přednášková a ukázková prezentace činnosti ústavu se zaměřením na archeologii doby římské na popularizační akci (dr. B. Komoróczy, účast cca 4 500 návštěvníků).

- Otevření nové výzkumné základny ústavu v Mikulčicích – Trapíkově Mikulčice: při příležitosti zahájení provozu nové výzkumné základny na velkomoravském hradišti v Mikulčicích byly v roce 2014 uspořádány akce: Duchovní otevření základny, 17. 5. 2014 (slavnostní mše a vysvěcení objektu); Kulturní otevření základny, 24. 5. 2014 (setkání, koncert staré hudby); Mezinárodní otevření základny, 30. 9. – 1. 10. 2014 (představení základny zahraniční badatelské obci při příležitosti konání mezinárodního vědeckého kolokvia Quo vadis Mikulčice?).

- Římané jsou tady! Mušov, Hotel Thermal; 12. 7., 2. 8., 23. 8. 2014. Popularizačně zaměřené akce pro širokou veřejnost, přibližující výsledky ústavních výzkumů na lokalitách doby římské na jižní Moravě (dr. B. Komoróczy, mgr. M. Vlach a kol.).

- Jarní exkurze do světa vědy v rámci Týdne vědy a techniky Akademie věd ČR 2014 Dolní Dunajovice; 6. – 7. 6. 2014 Dny otevřených dveří na detašovaném pracovišti ústavu v Dolních Dunajovicích, s prezentacemi výzkumné činnosti v oblasti archeologie doby římské (dr. B. Komoróczy, mgr. M. Vlach a kol.).

- Den otevřených dveří v Mikulčicích: Mikulčice, výzkumná základna ústavu v Mikulčicích – Trapíkově; 10. 10. 2014. V souvislosti s 60. výročí počátku výzkumů na velkomoravském hradišti v Mikulčicích uspořádán den otevřených dveří na nové výzkumné základně ústavu v Mikulčicích – Trapíkově, s komentovanými prohlídkami objektu a výklady o archeologické výzkumné činnosti (dr. L. Poláček, dr. M. Mazuch a kol.).

Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště:

Nezbytná součást prací ve veškerých stěžejních výzkumných směrech ústavu. Ilustrativně lze zmínit zapojení Ústavu evoluční antropologie Max-Planck-Gesellschaft v Lipsku, Univerzity v Tübingen a Univerzity v Poznani do projektu OPVK CZ1.07./2.3.00/20.0181 – „FITEAMP“ – Formování mezinárodního týmu pro výzkum evoluční antropologie moravských populací, s realizací paleogenetických analýz antropologického materiálu z Dolních Věstonic. Z jiných mezinárodních kooperací bylo v roce 2014 pracováno na bilaterálním projektu ústavu a Rakouského archeologického institutu ve Vídni „Krátkodobé tábory římské armády na Moravě a v Dolním Rakousku: multidisciplinární výzkum – standardní metodika – nová historická interpretace“ (terénní odkryvy a soustavná cílená prospekce pomocí detektoru kovů na vybraných dolnorakouských lokalitách).

Mezinárodní projekty, řešené v rámci mezinárodních vědeckých programů:

- Moravia Magna – Velká Morava: Velkomoravská pohřebiště. Koordinátor ARÚB, 4 spoluřešitelé ze SR, ČR, Polska, Rakouska. Komplexní analýza, souhrnné zpracování a publikace nejdůležitějších prozkoumaných nekropolí i dalších lokalit Velké Moravy.

- Základní problémy časně dějinného vývoje ve středním Podunají: Nové poznatky o markomanských válkách (166 – 180 po Kr.): časový a prostorový rámec a vlivy, průběh, důsledky. Koordinátor Rakouská akademie věd, ARÚB jako jeden z 6 spoluřešitelů z Rakouska, ČR, SR, Polska a SRN. Studium mocenského zásahu antické římské říše do prostředí podunajského barbarika na základě archeologických pramenů, bilance dosavadních poznatků.

- Dohoda o vytvoření uskupení evropského výzkumu: Východní Evropané na počátku středověku: od kmene ke státu. Koordinátor Národní centrum vědeckého výzkumu Paříž (CNRS), ARÚB jako jeden z 6 spoluřešitelů z Francie, Ruska, Švédska, ČR, Ukrajiny a Srbska. Studium vzniku raných státních uskupení na počátku středověku na území střední a východní Evropy na základě archeologických pramenů.

- Korpus římských nálezů v barbariku: Korpus římských nálezů na území Moravy. Koordinátor Římsko-germánská komise Frankfurt a. M. (RGK Frankfurt a. M.), ARÚB jako jeden z 20 spoluřešitelů z SRN, ČR, SR, Polska, Rakouska, Maďarska, Holandska a dalších zemí celé Evropy. Pramenný soupis veškerých archeologických nálezů římské provenience na území Moravy a českého Slezska, jeho vyhodnocení a zasazení do historických souvislostí.

- Kovářské hroby doby stěhování národů a časného středověku ve středním Podunají: Kovářské hroby doby stěhování národů a časného středověku na Moravě. Koordinátor Římsko-germánské centrální muzeum Mohuč (RGZM Mainz), ARÚB jako jeden ze 4 spoluřešitelů z SRN, ČR, SR a Rakouska. Katalog a podrobné vyhodnocení veškerých hrobů se vztahem ke kovářství 5.–8. století v Německu a Karpatské kotlině.

- „aDNA – mapping of Langobard Period Europe – Genetic History & Medieval Studies“. Iniciátor a koordinátor projektu prof. P. Geary – School of Historical Studies, Institut for Advanced Study, Princeton a University of California Los Angeles, dalšími spoluřešiteli Università degli Studi di Firenze, Dipartimento di Biologia (prof. D. Caramelli), Freie Universität Berlin (dr. D. Peters) a Johannes Gutenberg Universität Mainz (dr. C. Knipper). Projekt zaměřen na studium demografie časně středověkých migrací středoevropského prostoru (aDNA, izotopové analýzy) a společnou publikaci.

- Štípané kamenné industrie: Štípané kamenné industrie mladého eneolitu Moravy a českého Slezska. Koordinátor ARÚB, spoluřešitelem Instytut archeolog. i etnologii PAN – Kraków, Warszawa (Polsko). Komplexní studium problematiky štípaných kamenných industrií pozdní doby kamenné na teritoriu střední Evropy.

- CE Projekt: Podunajský limit – součást světového dědictví. Koordinátor EU a Ústav pro rakouský historický výzkum University Vídeň, ARÚB jako jeden z 6 spoluřešitelů

z ČR, Rakouska, SRN, Maďarska, Slovenska a Polska. Památková prezentace vybraných úseků římského antického limitu jako součásti světového kulturního dědictví – podíl v expertním týmu.

- Jantarová stezka. Koordinátor Rakouský archeologický institut Vídeň, ARÚB jako jeden z 15 spoluřešitelů z Rakouska, ČR, Slovenska, Polska a Itálie. Studium kulturních a obchodních kontaktů středního Podunají s Pobaltím a Středomořím v období od 6. století před Kristem po dobu stěhování národů.

- Výzkum římských vojenských táborů v Dolním Rakousku a na Moravě. Koordinátor Rakouský archeologický institut Vídeň, ARÚB jako spoluřešitel. Archeologická prospekce a výzkum vojenských aktivit antického Říma ve středním Podunají.

Aktuální meziústavní dvoustranné dohody:

- Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt/Main, SRN: korpus římských nálezů ve střední Evropě, archeologická chronologie 5. století po Kr. ve střední a východní Evropě, výzkum římských vojenských pochodových táborů na jižní Moravě.

- Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, SRN: antický svět a Germáni ve střední Evropě, formování středoevropských etnických struktur v pozdně antickém období a časném středověku, vznik Velkomoravské říše v rámci raně středověkých státoptvorných procesů v Evropě.

- Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Wien, Rakousko: střední Podunají v pozdní antice a na prahu raného středověku, etnický, kulturní a politický vývoj v 7. – 9. století, Velká Morava a její sousedi, materiální kultura center časně středověkého období.

- Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar Ókortörténeti Tanszék Budapest (Katedra historie starověku filozofické fakulty univerzity Gáspára Károliho Budapešť), Maďarsko: výuka archeologie, zejména problematiky období paleolitu, doby římské a stěhování národů a aktuálních problémů středoevropské pre- a protohistorie.

- Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága Pécs (ředitelství Muzea oblasti Baranya v Pécsi), Maďarsko: odborná spolupráce v oblasti studia doby římské ve středním Podunají, společné výstavní prezentace.

- Österreichisches Archäologisches Institut, Wien, Rakousko: společný výzkum etnických, kulturních a obchodních kontaktů středního Podunají s okolními oblastmi zejména v době železné, římské a období stěhování národů.

- Національна академія наук України, Кримський філіал Інституту археології, Сімферополь (Národní akademie věd Ukrajiny, Krymská pobočka Archeologického ústavu, Simferopol), Ukrajina, Autonomní republika Krym: srovnávací studium vybraných problémů pravěkého a časně dějinného vývoje střední Evropy a Černomoří.

- NÖ Museum für Urgeschichte in Asparn/Zaya, Rakousko: kooperace při výzkumu římských vojenských táborů, popř. laténských sídlišť na území Moravy a Dolního Rakouska, společná prospekční a výzkumná činnost, zpracování nálezů a publikace výsledků studia.

Mezinárodní vědecké konference, ústavem organizované nebo spolupřátané roku 2014:

- XIII. mezinárodní konference Popelníková pole a doba halštatská, Opava, 12. – 16. 5. 2014. Hlavní pořadatel Slezská universita v Opavě, celkem 75 účastníků, z toho 38 ze zahraničí.

- Mikulov Anthropology Meeting, Mikulov, 27. – 29. 8. 2014. Hlavní pořadatel Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., celkem 86 účastníků, z toho 42 ze zahraničí. Významné prezentace: Svoboda, J. – Novák, M. – Sázelová, S.: Early Gravettian occupations at Dolní Věstonice-Pavlov. Comments on the Gravettian origin; Svoboda, J. – Novák, J. – Novák, M. – Pokorný, P. – Sázelová, S.: Camps and waters: Malý Medvědí Tábor as part of a North Bohemian Mesolithic landscape.

- Mezinárodní vědecké kolokvium Quo vadis Mikulčice?, Mikulčice – Trapík, 30. 9. – 1. 10. 2014 Hlavní pořadatel Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., celkem 39 účastníků, z toho 21 ze zahraničí. Významné prezentace: Poláček, L. – Mazuch, M. – Hladík, M. – Látková, M. – Velemínský, P.: Quo vadis Mikulčice. Zum Stand und Perspektiven der Forschungen zum Burgwall von Mikulčice; Mazuch, M.: Research at area P 2013-14 on fortified bailey of Mikulčice-Valy.

- 26. Symposium Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im mittleren Donaauraum – Wandel durch Migration?, Gäubodenmuseum Straubing, 3. – 7. 12. 2014. Hlavní pořadatel Gäubodenmuseum Straubing, celkem 50 účastníků, z toho 45 ze zahraničí. Významná prezentace: Tejral, J.: Zur Frage der kulturellen Veränderungen im Mitteldonaauraum während der Völkerwanderung.

Na mezinárodních konferencích v ČR i zahraničí přednesli pracovníci ústavu v roce 2014 celkem 42 vlastních referátů a 3 posterové prezentace.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., nevyvíjí v souladu se svojí zřizovací listinou žádné další a jiné činnosti.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

V roce 2014 proběhly na pracovišti dvě kontroly. Městská správa sociálního zabezpečení Brno kontrolovala příslušnou úřední agendu ústavu za období 2011–2014, Všeobecná zdravotní pojišťovna pak za období 2009–2014. Obě kontroly

skončily se závěrem bez nálezu. Nebylo tedy třeba provést žádná opatření k odstranění nedostatků.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:*)

Činnost Archeologického ústavu byla v roce 2014 financována převážně z institucionálních prostředků, na výzkum poskytnutých AV ČR (62,33 %).

Dalším významným zdrojem, podílejícím se na financování ústavu v roce 2014, byly grantové projekty (18,93 %). Tato položka zahrnuje i prostředky z Evropských fondů a MK.

Zisk ze zakázek hlavní činnosti byl zdrojem dalších prostředků na činnost ARÚB, jejich podíl na celkových výnosech v roce 2014 byl 18,74%.

Seznam všech grantových a programových projektů podporovaných ze státního rozpočtu řešených v roce 2014:

Ident. č.	Poskytnul	Řešitel (příjmení, jméno, tituly)	Řešení projektu	
			od	do
M300011201	AV ČR	Komoróczy Balász, Mgr. Ph.D.	2012	2015
DF12P010VV010	MK ČR	Kouřil Pavel, doc. PhDr. CSc.	2012	2015
GA13-20936P	GA ČR	Mazuch Marian, PhDr. PhD.	2013	2015
DF13P010VV05	MK ČR	Doležel Jiří, PhDr.	2013	2016
MK288382014	MK ČR	Poláček Lumír, PhDr.CSc.	2014	2014
GA13-08169S	GA ČR	Svoboda Jiří, prof. PhDr. DrSc.	2013	2017

V roce 2014 byl Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., zapojen do jednoho projektu financovaného z evropských fondů. Jedná se o prostředky z ESF, operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost s názvem Formování mezinárodního týmu pro výzkum evoluční antropologie moravských populací. Doba trvání projektu 2012-2014, prodloužen do 30. 4. 2015.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště:*)

Program výzkumné činnosti pracoviště, stanovený pro období let 2012–2017, předpokládá koncentraci studia na řešení vytčených zásadních témat nejstarších dějin:

a) výzkum prvotní anatomicky moderní lidské populace (*Homo sapiens*), především formování jejích kulturních, ekonomických a sociálních struktur;

b) dějinný vývoj středoevropského prostoru v klíčových etapách expanze antické římské říše a za migračních pohybů na sklonku antiky a v počátku středověku;

c) všestranné studium období od příchodu Slovanů v 6. století do vrcholného středověku (13./15. stol.), s důrazem na poznání raných státních útvarů střední

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Evropy 8.–10. věku.

Výzkumné aktivity ve stanovených okruzích by měly stále široce aplikovat výsledky přírodovědných analýz s požadovaným potenciálem poznání (např. studium fyzického habitu pravěkých a časně historických populací, jejich kultura, problematika migračních pohybů, případné otázky autochtonity i poznání přírodního prostředí s jeho faunou a flórou: archeogenetika, izotopová geochemie, multielementární analytika, zooarcheologie ad.).

Kontinuálně bude pokračovat zlepšování provozně-organizačního rámce činnosti, v první třetině roku 2015 je plánován úplný přesun ústředního pracoviště z lokality Královopolská 147 do nově adaptované budovy na ul. Čechyňská č. p. 363/19 v Brně. V průběhu roku 2015 pak zde budou do plné činnosti uvedeny veškeré základní servisní složky ústavu (archiv, knihovna, laboratoře, depozitáře). Vědecko-naučný projekt „Archeologický park Pavlov“, prezentující výsledky dlouhodobých výzkumů ústavu na jihomoravských paleolitických lokalitách, by měl vstoupit do fáze realizace vlastní stavby a vybavování expozice. Prakticky do konce roku bude též pokračovat velký výstavní projekt ústavu "Velká Morava a počátky křesťanství.

V rámci plánovaného rozšiřování personální složení pracoviště bude vypsáno výběrové řízení na místa 3 badatelů Střediska pro slovanskou a středověkou archeologii (výzkum nejstaršího slovanského osídlení, chronologie hmotné kultury velkomoravských mocenských center, paleobotanika). Dále bude optimalizováno rovněž personální složení technických a obslužných útvarů pracoviště.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí: *)

Ústav se aktivně soustavně podílí na ochraně a dokumentaci archeologického kulturního dědictví jako integrální součásti životního prostředí. Využívá přitom zejména ustanovení § 21 a 22 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, podle kterých se pracoviště vyjadřuje k ochraně archeologického dědictví podle zvláštních právních předpisů, vykonává expertní činnost v oblasti archeologie, koordinuje aktivity oprávněných archeologických organizací na zájmovém území a ukládá veškeré informace o archeologických výzkumech na území Moravy a Slezska v archivu ústavu.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

V roce 2014 neproběhly žádné atestace vysokoškolsky vzdělaných pracovníků výzkumu dle Stanov Akademie věd ČR a dalších ústavních normativů, kontrolováno však bylo průběžné plnění výzkumných úkolů, vyplývajících z uzavřených pracovních smluv na dobu určitou. Čtyři pracovníci ústavu pokračovali v roce 2015 v doktorském studiu.

V roce 2014 nastoupilo celkem 8 nových pracovníků, došlo k posílení pracovníků v knihovně a v laboratoři. Naopak 6 pracovníků odešlo a 3 pracovnice nastoupily mateřskou dovolenou.

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím^{)}**

- a) Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: roku 2014 nebyly na Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., žádné podány.
- b) Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: nebyla podána.
- c) Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: nebyly.
- d) Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: roku 2014 nebyly Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i., poskytnuty žádné výhradní licence.
- e) Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: nebyly.
- f) Další informace vztahující se k uplatňování zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění: nejsou - viz výše.

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR, BRNO, v.v.i.
602 00 Brno, Čechyňská 363/19
Česká republika

razítko


podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

^{**)} Údaje požadované dle §18 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

**Dopis nezávislého auditora
pro vedení instituce
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
k auditu účetní závěrky k 31.12.2014**

Cílem této zprávy je seznámit Vás se zhodnocením výsledku auditu účetní závěrky.

Zjištěné skutečnosti

Při dodržení postupů stanovených zákonem o auditorech, Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by měly významný vliv na účetní závěrku a tím i na výrok auditora. Všechna naše doporučení byla průběhu provádění auditu akceptována a promítnuta do účetnictví a účetní závěrky. Nebyly zjištěny žádné nedostatky ve vnitřním kontrolním systému.

V Brně dne 13.3.2015

Auditor:

Ing. Jiří Gawel

číslo auditorského oprávnění 1457



ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

**pro zřizovatele instituce
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.**

**o ověření účetní závěrky
k 31. prosinci 2014**



AUDIT SPOL. S R.O.

**BETA Audit, spol. s r.o., Palackého třída 159, 612 00 BRNO
www.betabrno.cz, info@betabrno.cz**

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky instituce **Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.**, která se skládá z rozvahy k 31.12.2014, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2014 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o instituci Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i., jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Statutární orgán instituce Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Naši odpovědností je vyjádřit na základě našeho auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsme přesvědčeni, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv instituce Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. k 31.12.2014 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2014 v souladu s českými účetními předpisy.

Jméno a sídlo auditora:

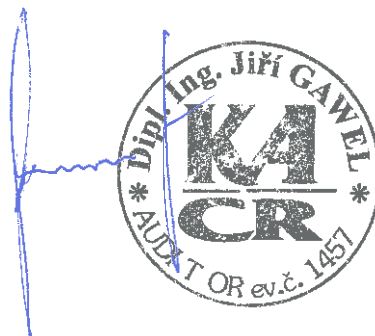
BETA Audit spol. s r.o.
se sídlem Brno, Palackého třída 159
číslo auditorského oprávnění 222

Auditor:

Ing. Jiří Gawel
číslo auditorského oprávnění 1457

Datum vypracování zprávy: 13.3.2015

Přílohy: auditovaná rozvaha
auditovaný výkaz zisku a ztráty
auditovaná příloha





Rozvaha v tis. Kč

k 31.12.2014

(sestavená dle vyhlášky 504/2002Sb.)

Opis ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.14	Stav k 31.12.14
A.Dlouhodobý majetek celkem	001	202 187	258 670
I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	2 960	3 476
2.Software	004	2 746	2 746
4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	214	214
6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	0	516
II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	219 993	281 472
1.Pozemky	011	15 286	15 286
3.Stavby	013	136 454	136 454
4.Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	014	21 239	32 940
7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	1 736	1 391
9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	45 278	95 401
IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	029	-20 766	-26 278
2.Oprávký k softwaru	031	-2 033	-2 382
4.Oprávký k DDNM	033	-214	-214
6.Oprávký ke stavbám	035	-4 088	-6 845
7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům movitých věcí	036	-12 695	-15 446
10.Oprávký k DDHM	039	-1 736	-1 391
B.Krátkodobý majetek celkem	041	19 258	19 178
I.Zásoby celkem	042	8	0
1.Materiál na skladě	043	8	0
II.Pohledávky celkem	052	3 039	2 566
1.Odběratelé	053	2 087	1 988
4.Poskytnuté provozní zálohy	056	682	462
6.Pohledávky za zaměstnanci	058	23	13
8.Daň z příjmu	060	256	140
11.Ostatní daně a poplatky	063	0	0
17.Jiné pohledávky	069	0	0
18.Dohadné účty aktivní	070	9	0
19.Opravná položka k pohledávkám	071	-18	-37
III.Krátkodobý finanční majetek celkem	072	15 939	16 475
1.Pokladna	073	270	159
2.Ceniny	074	40	22
3.Účty v bankách	075	15 629	16 294
IV.Jiná aktiva celkem	081	272	137
1.Náklady příštích období	082	272	137
2.Příjmy příštích období	083	0	0
AKTIVA CELKEM	085	221 445	277 848
A.Vlastní zdroje celkem	086	214 493	272 250
I.Jmění celkem	087	212 063	271 209
1.Vlastní jmění	088	201 754	258 193
2.Fondy	089	10 309	13 016
- Sociální fond	090	225	229
- Rezervní fond	091	7 895	10 243
- Fond účelově určených prostředků	092	1 571	1 314
- Fond reprodukce majetku	093	618	1 230
II.Výsledek hospodaření celkem	095	2 430	1 041
1.Účet výsledku hospodaření	096	0	1 041
2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	097	1 848	0
3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	098	582	0
B.Cizí zdroje celkem	099	6 952	5 598
III.Krátkodobé závazky celkem	110	6 006	4 907
1.Dodavatelé	111	540	236
5.Zaměstnanci	115	1 737	1 274
6.Ostatní závazky k zaměstnancům	116	10	0
7.Závazky k institucím SZ a VZP	117	926	670
8.Daň z příjmu	118	116	5

Rozvaha

IČO
68081758

k 31.12.2014
(sestavená dle vyhlášky 504/2002Sb)

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.14	Stav k 31.12.14
9.Ostatní přímé daně	119	304	167
10.Daň z přidané hodnoty	120	1 720	1 855
17.Jiné závazky	127	35	30
22.Dohadné účty pasívní	132	618	670
IV.Jiná pasíva celkem	134	946	691
2.Výnosy příštích období	136	946	691
3.Kurzové rozdíly pasívní	137	0	0
PASIVA CELKEM	138	221 445	277 848

Odesláno dne **25.2.2015** Razítko:

Podpis odpovědné osoby:

Podpis osoby odpovědné za výkaz:

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR, BRNO, v.v.i.
602 00 Brno, Čechyňská 363/19
Česká republika

Telefon

515 911 107



Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč

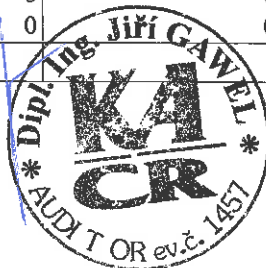
IC
68081758

Od 01.01.14 do 31.12.14

(sestavený dle vyhlášky č.504/2002Sb.)

Název organizace: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i., Čechyňská 363/19, BRNO, 602 00

N á z e v u k a z a t e l e	číslo řádku	Č i n n o s t		
		Hlavní	Další	Jiná
A.I. Spotřebované nákupy celkem	001	10 295	0	0
A.I.1. Spotřeba materiálu	002	9 144	0	0
A.I.2. Spotřeba energie	003	381	0	0
A.I.3. Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	004	769	0	0
A.II. Služby celkem	006	14 131	0	0
A.II.5. Opravy a udržování	007	472	0	0
A.II.6. Cestovné	008	760	0	0
A.II.7. Náklady na reprezentaci	009	114	0	0
A.II.8. Ostatní služby	010	12 785	0	0
A.III. Osobní náklady celkem	011	30 890	0	0
A.III.9 Mzdové náklady	012	23 389	0	0
A.III.10. Zákonné sociální pojištění	013	6 845	0	0
A.III.12. Zákonné sociální náklady	015	657	0	0
A.IV. Daně a poplatky celkem	017	50	0	0
A.IV.14. Daň silniční	018	22	0	0
A.IV.16. Ostatní daně a poplatky	020	28	0	0
A.V. Ostatní náklady celkem	021	1 652	0	0
A.V.18. Ostatní pokuty a penále	023	11	0	0
A.V.19. Odpis nedobytné pohledávky	024	21	0	0
A.V.21. Kursové ztráty	026	19	0	0
A.V.24. Jiné ostatní náklady	029	1 602	0	0
A.VI. Odpisy, prod. majetek, tvorba rezerv a opr. pol. celk	030	7 080	0	0
A.VI.25. Odpisy DNM a DHM	031	6 859	0	0
A.VI.26. Zůstatková cena prodaného DNM a DHM	032	203	0	0
A.VI.30. Tvorba opravných položek	036	19	0	0
A. Náklady celkem	042	64 099	0	0
B.I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	043	10 532	0	0
B.I.1. Tržby za vlastní výroby	044	404	0	0
B.I.2. Tržby z prodeje služeb	045	10 128	0	0
B.IV. Ostatní výnosy celkem	057	8 689	0	0
B.IV.15. Úroky	061	41	0	0
B.IV.16. Kurzové zisky	062	0	0	0
B.IV.17. Zúčtování fondů	063	1 622	0	0
B.IV.18. Jiné ostatní výnosy	064	7 026	0	0
B.V. Tržby z prodeje maj., zúčt. rez.a opr. pol. celkem	065	248	0	0
B.V.19. Tržby z prodeje dlouh. nehm. a hmot. majetku	066	248	0	0
B.VII. Provozní dotace celkem	077	45 676	0	0
B.VII.29. Provozní dotace	078	45 676	0	0
B. Výnosy celkem	079	65 145	0	0
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	080	1 046	0	0
C.34. Daň z příjmů	081	5	0	0
D.*** Výsledek hospodaření po zdanění	082	1 041	0	0



Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč

IČ
68081758

Od 01.01.14 do 31.12.14

(sestavený dle vyhlášky č.504/2002Sb.)

Název organizace: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i., Čechyňská 363/19, BRNO, 602 00

Odesláno dne 25.2.2015

Razítko

Podpis odpovědné
osoby:Podpis osoby odpovědné
za zaúčtování:

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR, BRNO, v.v.i.
602 00 Brno, Čechyňská 363/19
Česká republika

Telefon

515 911 102



Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

IČ: 68081758

Sídlo: Čechyňská 363/19, 602 00 Brno

Příloha k účetní závěrce za rok 2014

1. Základní údaje

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. byl zřízen ve smyslu zákona č. 283/1992 Sb. jako pracoviště Akademie věd České republiky s účinností ke dni 31.12.1992 pod názvem Archeologický ústav AV ČR, Brno, příspěvková organizace.

Na základě zákona č. 341/2006 Sb. se zřizovací listinou ze dne 28. června 2006 právní forma ústavu změnila na veřejnou výzkumnou instituci s účinností od 1.1.2007.

Dodatkem č. 1 ke zřizovací listině ze dne 27. září 2007 byl doplněn předmět hlavní činnosti (záchranný archeologický výzkum).

Dodatkem č. 2 ke zřizovací listině byla změněna adresa, upřesněn předmět hlavní činnosti (archeologický výzkum v oblasti dějin) a rozšířen předmět hlavní činnosti o poskytování ubytování svým zaměstnancům a hostům.

Název:	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.		
Sídlo:	Čechyňská 363/19, 602 00 Brno		
IČ:	68081758		
DIČ:	CZ68081758		
Právní forma:	veřejná výzkumná instituce		
Zřizovatel:	Akademie věd České republiky, se sídlem Národní 1009/3, 117 20 Praha 1		
Ředitel v.v.i.:	doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.		
Rada v.v.i.:	předseda:	doc.PhDr. Pavel Kouřil, CSc.	
	místopředseda:	PhDr. Lumír Poláček, CSc.	
	členové:	doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.	
		doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc.	
Dozorčí rada:	členové:	Ing. Škrdla Petr, PhD.	
		doc. PhDr. Petr Sommer, CSc.	
		prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.	
		prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.	
Předmět činnosti:	předmět hlavní činnosti	prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DrSc.	
		doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.	
	předmět hospodářské a jiné činnosti – není		



Organizační uspořádání v roce 2014

Statutárním orgánem veřejné výzkumné instituce je ředitel, který rozhoduje ve všech věcech, pokud nejsou svěřeny do působnosti rady instituce, dozorčí rady nebo zřizovatele.

Organizační struktura

Výzkumná činnost ARÚB

- středisko pro výzkum paleolitu a paleoetnologie – detašované pracoviště Dolní Věstonice
- středisko pro archeologii doby římské a stěhování národů – detašované pracoviště Dolní Dunajovice
- středisko pro slovanskou a středověkou archeologii – detašované pracoviště Mikulčice
- detašované pracoviště Opava
- oddělení moravskoslezského pravěku
- oddělení archeologické prospekce

Ostatní činnosti ARÚB

- archiv a knihovna
- referát archeologické památkové péče
- referát ediční činnosti
- technicko-hospodářská správa
- sekretariát
- sdružení moravských pracovišť

Financování činnosti (v Kč)

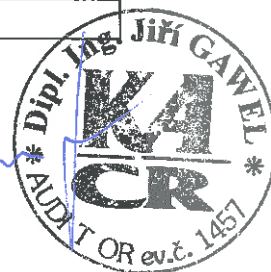
	výnosy	náklady	zisk	Podíl výnosů
Institucionální prostředky	35 035 209	35 035 209	0	62,33 %
Mimorozpočtové veřejné prostředky	10 640 577	10 640 577	0	18,93 %
Mimorozpočtové – zakázky HČ	10 531 753	9 485 873	1 045 880	18,74%
Celkem	56 207 539	55 161 659	1 045 880	100,00 %

Základní personální údaje:

Rozdělení zaměstnanců podle věku a pohlaví (fyzické osoby)

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0,00
21 – 30 let	2	9	11	15,28
31 – 40 let	9	16	25	34,72
41 – 50 let	9	5	14	19,44
51 – 60 let	5	6	11	15,28
61 let a více	8	3	11	15,28
celkem	33	39	72	100,00
%	45,83	54,17	100	

Pozn. Přepočtený počet pracovníků 2014 – 65,25%
Přepočtený počet OZP v roce 2014 – 2,97 %



Rozdělení zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví (fyzické osoby)

dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	0	0	0	0
vyučen	4	2	6	8,33
střední všeobecné	2	6	8	11,11
úplné střední odborné	6	11	17	23,61
bakalářské	1	3	4	5,56
vysokoškolské	20	17	37	51,39
celkem	33	39	72	100,00
%	45,83	54,17	100,00	

Trvání pracovního poměru zaměstnanců

doba trvání	počet	%
do 5 let	34	47,22
do 10 let	17	23,61
do 15 let	7	9,72
do 20 let	4	5,56
nad 20 let	10	13,89
celkem	72	100,00

Celkový údaj o průměrných mzdách za rok (v Kč)

průměrná hrubá měsíční mzda	24 650
-----------------------------	--------

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovního poměru zaměstnanců

	počet
nástupy	8
odchody	6

V minulém období, pokud měl někdo rozdělený úvazek, byl započtený několikrát. Proto vznikl rozdíl proti minulému období.

Čerpání mzdových prostředků podle zdrojů

Článek - zdroj	Mzdy v Kč	OON v Kč
0 projekty zahr. poskytovatelů	611 128	18 000
3 Granty GA ČR - mimorozpočtové	291 532	80 000
4 Ostatní poskytovatelé mimorozpočtové	1 311 539	678 932
5 Dotace na činnost	1 376 165	147 540
7 Zakázky hlavní činnosti – mimorozp.	2 594 170	2 661 111
8,9 Institucionální prostředky	13 042 627	506 418
Celkem	19 227 161	4 092 001



Mzdové prostředky	Mzdy v Kč	Podíl na mzdách
Institucionální	15 688 877	67,28 %
- z toho na výzkumnou činnost	11 517 879	49,39 %
- z toho režie	4 170 998	17,89 %
Mimorozpočtové z veřejných zdrojů	2 303 186	9,88 %
Mimorozpočtové ze zakázek hlavní činnosti	5 327 099	22,84 %
Celkem	23 319 162	100 %

2. Informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách

Použité účetní zásady:

Účetnictví je zpracováno v souladu se zákonem č. 563/1991Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

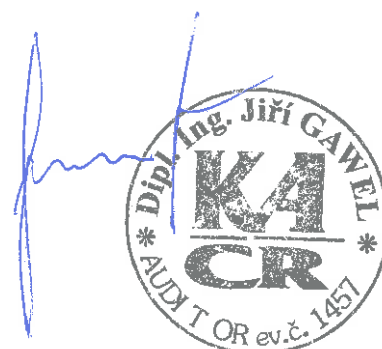
Majetek

- dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je evidován v pořizovací ceně.
- drobný majetek pořízený po roce 2007 není evidován v rozvaze a je účtován v roce pořízení přímo do nákladů ARÚB (účty 501AE a 518 AE).
- drobný majetek pořízený do 31.12.2006 a evidovaný v rozvaze je postupně vyřazován na základě schválených návrhů k vyřazení
- způsob sestavení odpisových plánů pro dlouhodobý majetek a použité odpisové metody při stanovení účetních odpisů – pro rok 2014 byly stanoveny odpisové sazby:

Skupina	Roční odpis
Budovy, stavby	2%
Energetické a pracovní stroje	5%
Přístroje a zvl. tech. zař.	10 - 20% dle rozhodnutí odp. prac.
Dopravní prostředky	20%
Inventář	20%
Software	25%
Výpočetní technika	20 – 34% dle rozhodnutí odp. prac.

Způsob uplatněný při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu (uplatnění směnných kursů vyhlášených ČNB jako běžných či stálých kursů s uvedením termínů jejich změn):

- v průběhu roku byl používán denní kurs ČNB a účtovalo se pouze o realizovaných kursových rozdílech
- aktiva a pasiva v zahraniční měně jsou k rozvahovému dni přepočítávána podle kursu devizového trhu vyhlášeného ČNB.



ARÚB eviduje tři pohledávky po lhůtě splatnosti nad 6 měsíců a natvořil OP ve výši 20%. Účetní OP v souladu s předpisy platnými pro v.v.i. nejsou tvořeny.

V roce 2014 běžel třetím rokem projekt z fondů OPVK s názvem Antropologie moravských populací. Nespotřebované prostředky jsou převedeny na účet 384100 ve výši 691 178,85Kč.

Další projekt s názvem Velká Morava a 1150 let křesťanství v Evropě je realizován také třetím rokem z prostředků MK. Tyto prostředky jsou přiděleny na kalendářní rok a nevyčerpaný zůstatek ve výši 20 042,69Kč byl převeden do FÚUP a bude vyčerpan v roce 2015.

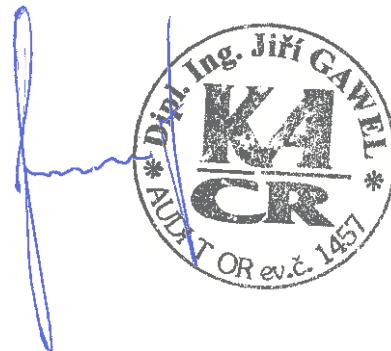
Druhým rokem trvá projekt MK ve spolupráci s Masarykovou universitou a 4 dalšími partnery s názvem Historické využívání krajiny Českomoravské vrchoviny v pravěku a středověku.

Z provozních prostředků bylo převedeno do FÚUP 1 289 000,-Kč, které budou použity v roce 2015. Z grantových projektů GAČR bylo do FÚUP převedeno 5 073,82Kč.

HV z roku 2013 a nerozdělený zisk z předchozích období ve výši 2 430 396,04 Kč byl převeden do rezervního fondu v částce 2 347 090,34Kč a zbývající část ve výši 83 305,70Kč byla použita ve FRM .

V roce 2014 proběhla rekonstrukce zbývající části objektu Čechyňská 363 a objekt byl dne 10.2.2015 zkolaudován. V roce 2015 bude technický zhodnocením zvýšena hodnota objektu.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události. Financování pro rok 2015 bylo schváleno Akademickým sněmem na XLV. zasedání dne 16.prosince 2014.



3. Doplnující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát

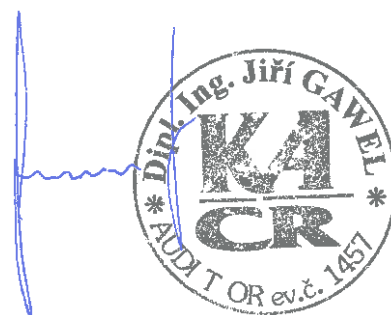
Protokolem o majetku a závazcích, které přecházejí na veřejnou výzkumnou instituci, ze dne 30. ledna 2007, byl převeden do vlastnictví Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v.v.i. majetek a další aktiva, závazky a další pasiva, ke kterým měla příslušnost hospodaření ke dni 31.12.2006 státní příspěvková organizace Archeologický ústav AV ČR, s dřívějším sídlem Královopolská 147, Brno, nyní Čechyňská 363/19, 602 00 Brno, IČ 68081758.

1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (v Kč)

Majetek	pozemky	budovy	stavby	energ. stroje	prac. stroje	přístř.	dopr. prostř.	Inventář	výp. technika	SW	ned. majetek	celkem
počáteční stav	15 285 573	134 031 428	2 422 690	220 866	691 564	9 499 593	5 858 617	2 449 354	2 519 382	2 746 010	45 278 475	221 003 552
+ přírůstky	0	0	0	0	0	9 493 761	942 554	1 373 774	1 095 834	0	63 544 622	76 450 545
- úbytky	0	0	0	0	43 702	295 784	762 219	0	103 449	0	12 905 950	14 111 104
konečný stav	15 285 573	134 031 428	2 422 690	220 866	647 862	18 697 570	6 038 952	3 823 128	3 511 767	2 746 010	95 917 147	283 342 993
Oprávký												
počáteční stav	0	3 848 708	238 781	188 509	269 256	5 395 740	3 296 161	1 651 611	1 894 151	2 033 460	0	18 816 377
- vyřazení	0	0	0	0	43 702	295 784	762 219	0	103 449	0	0	1 205 154
+ oprávký	0	2 674 472	83 008	3 846	84 778	2 047 741	1 032 050	265 016	522 599	348 280	0	7 061 790
konečný stav	0	6 523 180	321 789	192 355	310 332	7 147 697	3 565 992	1 916 627	2 313 301	2 381 740	0	24 673 013
Zůstat. cena	15 285 573	127 508 248	2 100 901	28 511	337 530	11 549 873	2 472 960	1 906 501	1 198 466	364 270	95 917 147	258 669 980

2. Krátkodobé pohledávky

(v Kč)	k 31.12.2013 Brutto	k 31.12.2014 Brutto	k 31.12.2014 Korekce	k 31.12.2014 Netto
Pohledávky z obchodních vztahů	2 087 276	1 987 580	36 537	1 951 043
<i>Z toho – do lhůty splatnosti</i>	<i>1 686 211</i>	<i>1 796 263</i>	<i>0</i>	<i>1 796 263</i>
<i>- po lhůtě splatnosti</i>	<i>401 065</i>	<i>191 317</i>	<i>36 537</i>	<i>154 780</i>
<i>- z toho: nad 180 dnů PLS</i>	<i>18 901</i>	<i>182 685</i>	<i>36 537</i>	<i>146 148</i>
Pohledávky za zaměstnanci	23 431	12 630	0	12 630
Krátkodobé poskytnuté zálohy	681 970	462 235	0	462 235
Dohadné účty aktivní	8 499	0	0	0
Daně a poplatky	0	0	0	0
Daň z příjmu	256 246	140 176	0	140 176
Jiné pohledávky	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky celkem	3 057 422	2 602 621	36 537	2 566 084



3. Krátkodobé závazky

(v Kč)	k 31.12.2013	k 31.12.2014
Závazky z obchodních vztahů	539 420	236 480
Z toho dodavatelé:	539 420	236 480
-ve splatnosti	539 420	236 480
- po lhůtě splatnosti	0	0
Z toho ostatní závazky	0	0
Dohadné účty pasivní	618 000	670 048
Závazky k zaměstnancům	1 746 494	1 274 015
Závazky vůči st.,DPH, SSZ, ZP	3 066 958	2 696 314
Krátkodobé přijaté zálohy	0	0
Jiné závazky	35 352	30 087
Celkem krátkodobé závazky	6 006 224	4 906 944

4. Časové rozlišení

(v Kč)	k 31.12.2013	k 31.12.2014
Náklady př. období	272 289	142 876
Výnosy př. období	945 598	691 179

5. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění činí 669 673 Kč (v 2013 - 926 597 Kč), ze kterých 460 497 Kč (v 2013 – 642 813 Kč) představují splatné závazky ze sociálního zabezpečení a 209 176 Kč (v 2013 – 283 784 Kč) představují splatné závazky ze zdravotního pojištění. Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění byly v termínu do 31. ledna 2014 uhrazeny.

6. Stát – daňové závazky

Daňové závazky činí 2 021 981 Kč (2013 – 2 024 043 Kč), ze kterých 167 010 Kč (2013 – 303 739 Kč) je splatný závazek z titulu přímých daní zaměstnanců, 1 854 971 Kč (2013 – 1 720 304 Kč) je splatný závazek z titulu DPH. Daň z příjmů za rok 2014 bude 4 520 Kč. Předpokládaný přeplatek z DPPO – 135 656 Kč (v 2013 – 140 176Kč).

7. Změny ve jmění :

	Vlastní jmění	Sociální fond	Rezervní fond	Fond účel.urč. prostředků	Fond reprodukce majetku	Nerozděl. Zisk/ztráta
K 1.1.2014	201 754 577	224 654	7 895 536	1 570 669	618 000	582 461
zvýšení 2014	63 544 622	379 040	2 347 090	1 314 117	64 156 622	0
snížení 2014	7 106 452	374 590	0	1 570 669	63 544 622	582 461
K 31.12.2014	258 192 747	229 104	10 242 626	1 314 117	1 230 000	0

HV po zdanění za rok 2014 je ve výši 1 041 360Kč.

V Brně 25.2.2015

Zpracovala: Lenka Katolická, vedoucí THS

Schválil: doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., ředitel

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR, BRNO, v.v.i.
602 00 Brno, Čerhyňská 363/19
Česká republika

